

Právní forma organizace

- Právní formy podniku
- Veřejnoprávní organizace

Právní forma podniku

Podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná podnikatelem samostatně, pod vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku.

Podnikem se rozumí soubor hmotných, osobních a nehmotných složek podnikání.

Obchodní závod je organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu (par. 502 Obč. zák.)

Základním třídícím znakem podniků je zpravidla právní forma vlastnictví, rozlišujeme:

- podniky jednotlivců
- osobní společnosti
- kapitálové společnosti
- evropská společnost
- evropské hospodářské zájmové sdružení
- družstva
- evropská družstevní společnost
- veřejné (státní) podniky (organizace)

Výše uvedené právnické osoby však mohou být založeny i za jiným účelem než je zisk (např. správa vlastního majetku).

Podnik jednotlivce

Podnikatelský subjekt vlastněný jedinou fyzickou osobou.

Výhody:

- **snadnost a nízké náklady založení,**
- **volné disponování se ziskem,**
- **flexibilita,**
- **daňová výhoda,**
- **utajení obchodního tajemství.**

Nevýhody:

- **neomezené ručení,**
- **existence podniku spojena s konkrétním vlastníkem,**
- **limitovaná schopnost získání úvěru,**
- **omezené podnikatelské zkušenosti a znalosti,**
- **nedostatek příležitostí pro zaměstnance.**

Osobní společnosti

Jsou zakládány a vlastněny dvěma nebo více společníky.

Vytváří vhodnější podmínky pro získávání kapitálu i pro překonávání kvalifikační omezenosti podnikatele.

Nevýhodou společností je závislost jejich úspěšné existence na vzájemných vztazích mezi společníky.

Existují dvě formy osobních společností:

- **Veřejná obchodní společnost,**
- **Komanditní společnost.**

Veřejná obchodní společnost

Veřejná obchodní společnost sdružuje **nejméně dva společníky**.

Společnost je zapsána v obchodním rejstříku jejíž součástí je označení „veřejná obchodní společnost“ (ve zkratce „v. o. s.“).

Společnost **je právnickou osobou**.

Společníci nemají povinnost vložit do společnosti vklad.

Za závazky společnosti ručí společníci společně a nerozdílně, celým svým majetkem.

Každý ze společníků je oprávněn k obchodnímu vedení společnosti (tzn. každý z nich **je statutárním orgánem**).

Pokud ve společenské smlouvě není přijata odlišná úprava, rozdělují si společníci zisk rovným dílem.

V případě společníků – fyzických osob se tak uplatňuje **pouze jedno zdanění a to daní z příjmů fyzických osob**.

Komanditní společnost

Komanditní společnost zakládají a provozují dva (nebo více) společníci, z nichž jeden (nebo více) ručí za závazky společnosti do výše svého vkladu (tzv. **komanditista**) a jeden (nebo více) ručí věřitelům společnosti celým svým majetkem (tzv. **komplementář**).

Komanditista je povinen vložit do **základního kapitálu** společnosti vklad ve výši stanovené společenskou smlouvou, **minimálně** však **5000,- Kč (zrušeno)**.

Zisk se v komanditní společnosti rozděluje **na dvě části**: na část připadající **komanditistům** a na část připadající **komplementářům**.

Kapitálové společnosti

Společníci se podílejí se na podnikání společnosti kapitálově, předem určeným vkladem.

Společníci ručí za závazky vzniklé hospodářskou činností společnosti **jen do výše svého nesplaceného vkladu.**

Právní předpisy v České republice umožňují uplatnění **dvou forem kapitálových společností:**

- **společnost s ručením omezeným**
- **akciovou společnost.**

Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným povinně vytváří základní kapitál.

Může být založena a provozována fyzickými i právnickými osobami (i jednou osobou).

Dolní hranice základního kapitálu není přímo stanovena ale lze ji dovodit z výše individuálních vkladů, přičemž **minimální výše individuálního vkladu je 1,- Kč.**

Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada.

Statutárním orgánem je jednatel nebo jednatelé.

Zisk se zdaňuje daní z příjmu právnických osob a následně se **rozděluje mezi společníky podle výše kapitálového vkladu** (pokud není společenskou smlouvou stanoveno jinak).

Individuální podíly společníků pak ještě **podléhají dani z příjmů fyzických osob** (zdanění příjmů z kapitálových vkladů).

Akciová společnost

Akciová společnost (ve zkratce „a. s.“) je kapitálovou společností, ve které je základní kapitál rozvržen na určitý počet akcií o určité jmenovité hodnotě.

Může být založena jedním zakladatelem (i fyzickou osobou).

Zákon o obchodních korporacích vyžaduje **základní kapitál** ve výši nejméně **2 mil. Kč (80 tis. EUR)**; **veřejnost nabídky akcií** se neřeší, společnost je nutné založit jednorázově.

Společnost odpovídá za své závazky celým svým majetkem, akcionář za závazky společnosti neručí.

Stanovy musí obsahovat jaký model vnitřní struktury společnosti byl zvolen (představenstvo + dozorčí rada nebo statutární ředitel a správní rada) včetně pravidel pro určení počtu členů orgánů společnosti.

Musí mít zřízeny internetové stránky.

Družstvo

Družstvo je společenství neuzavřeného počtu osob založeným za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání.

Základní kapitál musí být min. 50 000 Kč (zrušeno – v současné době není tato výše explicitně stanovena), výše základního členského vkladu je pro všechny členy družstva stejná.

Družstvo má nejméně **tři členy** (bez ohledu na to, zda jsou fyzickými nebo právnickými osobami).

Nejvyšším orgánem družstva je **členská schůze**, statutárním orgánem je **představenstvo**, kontrolním orgánem je **kontrolní komise**.

Družstvo ručí za své závazky celým svým majetkem, členové za závazky družstva neručí.

Veřejnoprávní organizace

- Organizace, které zajišťují některé důležité služby (železniční a vodní doprava, televize, výroba elektřiny, apod.)
- Zřízeny přímo zákonem (např. Česká televize, veřejná vysoká škola) nebo vznikají na základě zákona (občanská sdružení) nebo zřízeny organizací státní správy, event. samosprávy (Lesy ČR, s.p., Budějovický Budvar, n.p.)
- Organizace zcela ve vlastnictví státu nebo územně samosprávních celků (Budějovický Budvar, n.p., Lesy ČR, s.p.) nebo smíšené vlastnictví (CEZ, a.s.) – zajišťují produkty, které by mohly být zajištěny zcela soukromými subjekty
- Neziskové organizace – jejich primárním cílem není zisk, ale splnění poslání (díky tomu existuje celá řada veřejných (Česká televize, svazky obcí apod.) i soukromých neziskových organizací (politické strany, profesní komory apod.)

Neziskové organizace:

- Rozpočtové organizace (školy, soudy, státní zdravotnická zařízení apod.)
- Příspěvkové organizace (divadla, knihovny, galerie apod.)
- Občanská sdružení (různé spolky, hnutí, kluby a svazy, církve apod.)
- Nadace